

Profil praktyczny

RAPORT ZESPOŁU OCENIAJĄCEGO POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

Nazwa kierunku studiów: ekonomia

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Data przeprowadzenia wizytacji: 14-15 października 2019

Warszawa, 2019

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia.....	5
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się ..	5
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	7
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	7
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	18
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	20
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku ..	20
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	24
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	24
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	25
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę	32
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1.Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Marek Lisiński, członek PKA

Członkowie:

1. Prof. dr hab. Andrzej Cieślik, członek PKA
2. Dr hab. Elżbieta Bukalska, ekspert PKA
3. Bożena Ziemniewicz, ekspert PKA z grona pracodawców
4. Agnieszka Kowalczyk, ekspert PKA z grona studentów

Sekretarz zespołu oceniającego: mgr Grzegorz Kołodziej

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena programowa na kierunku ekonomia prowadzonym w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (dalej UKW) odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2019/2020. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz pierwszy.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytację poprzedzono zapoznaniem się zespołu oceniającego (dalej również: ZO, ZO PKA) z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport zespołu oceniającego został opracowany na podstawie hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy prac dyplomowych i etapowych, wizytacji infrastruktury naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni, pracownikami, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz studentami ocenianego kierunku.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków Zespołu Oceniającego, w Załączniku nr 2.

Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	Ekonomia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia I stopnia	
Profil studiów	Praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{1,2}	ekonomia i finanse (wiodąca, 64% pkt. ECTS) nauki prawne (13% pkt. ECTS) matematyka (6% pkt. ECTS) językoznawstwo (5% pkt. ECTS) historia (3% pkt. ECTS) nauki socjologiczne (3% pkt. ECTS) nauki o komunikacji społecznej i mediach (2% pkt. ECTS) nauki o zarządzaniu i jakości (1% pkt. ECTS) filozofia (1% pkt. ECTS) informatyka (1% pkt. ECTS) nauki o polityce i administracji (1% pkt. ECTS).	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów / 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	6 tygodni, 480h / 16 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	Finanse i rachunkowość Finanse i podatki	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	168	61
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1995	1350
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	159	159
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	112	112

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej w ramach, której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

²Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSWz dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych(Dz.U. 2018poz. 1818).

Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	71	71
---	-----------	-----------

1. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja uczenia się na kierunku ekonomia wynika z celów Uniwersytetu zawartych w strategii jego rozwoju. Cele te stanowią, że Uczelnia powinna podejmować kształcenie na kierunkach, które dają dobre perspektywy zawodowe, posiadają utrwalaony status, są czytelne na rynku pracy a także są istotne dla potrzeb mieszkańców i gospodarki. Takim jest kierunek ekonomia.

Wpisuje się on dobrze w formułę współlistnienia w Uniwersytecie wielu kierunków i tych klasycznych i tych nowatorskich, tych bardziej i mniej licznych. UKW stara się być nowoczesnym i otwartym podmiotem prowadzącym szeroki profil kształcenia.

Powstanie kierunku ekonomia jest rezultatem działań podejmowanych przez władze Instytutu Prawa i Ekonomii oraz Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. Realizuje on zidentyfikowane kilka lat temu ambicje i aspiracje Uczelni, która chce widzieć kierunek ekonomia na miarę potrzeb Polski i jej mieszkańców, oraz bliżej regionu kujawsko-pomorskiego.

Kierunek ekonomia i realizowany profil uczenia się wychodzi naprzeciw oczekiwaniom lokalnego środowiska przedsiębiorców i menedżerów oraz władz lokalnych miasta Bydgoszczy i regionu. Umożliwiła stworzenie środowiska naukowego reprezentującego dziedzinę nauk ekonomicznych, które służy swoją wiedzą podmiotom funkcjonujących w lokalnym środowisku.

Przy opracowywaniu koncepcji kształcenia brano pod uwagę opinie interesariuszy zwłaszcza zewnętrznych, podporządkowano ją potrzebom lokalnego otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Dyscypliny, do których został przyporządkowany kierunek ekonomia, mają stanowić zakorzenienie koncepcji uczenia się w wiedzy spójnej z kierunkiem.

Senat UKW w Bydgoszczy Uchwałą Nr 173/2018/2019 z dnia 28 maja 2019 przyporządkował kierunek ekonomia o profilu praktycznym na studiach I stopnia zarówno stacjonarnych jak i niestacjonarnych do dyscypliny wiodącej, jaką jest ekonomia i finanse. Ponadto Senat wskazał dziesięć innych dyscyplin, do których odnoszą się zakładane efekty uczenia się: nauki prawne, matematyka, językoznawstwo, historia, nauki o zarządzaniu i jakości, nauki o komunikacji społecznej i mediach, nauki socjologiczne, filozofia, informatyka, nauki o polityce i administracji.

Analiza treści Uchwały nr 173/2018/2019 2 Senatu UKW w zakresie wskazanego dla kierunku ekonomia procentowego udziału dyscyplin, w których zgodnie z programem kształcenia uzyskiwane są na tym kierunku efekty kształcenia, zawiera dyscypliny, dla których wskazano kilkuprocentowe udziały efektów uczenia się. Są to dyscypliny wspomagające, których wskazanie w Uchwale jest zbędne. Zaleca się wyeliminowanie dyscyplin wspomagających, do których przyporządkowano kierunek ekonomia.

Określono dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia takie same efekty uczenia się, w tym w zakresie wiedzy 15 efektów, w zakresie umiejętności 12 i w zakresie kompetencji społecznych 7 efektów. Zakładane efekty uczenia się, nie zostały dostosowane do obecnie obowiązującej Polskiej Ramy Kwalifikacji, a nawiązują do wcześniejszej Polskiej Ramy Kwalifikacji. W opisie efektów uczenia się często występują określenia takie jak „podstawowa wiedza”, czy „podstawowe pojęcia i zasady”, które nie są adekwatne do poziomu studiów I stopnia. W związku z powyższym zaleca się dokonanie korekty efektów kształcenia odpowiednio do poziomu 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Przeprowadzona analiza opisu efektów uczenia się pozwala uznać, iż zarówno na studiach I stacjonarnych jak i niestacjonarnych odnoszą się one, zgodnie ze wskazaniami, przede wszystkim do dyscypliny ekonomia i finanse wskazanej, jako dyscyplina wiodąca. Efekty uczenia się na kierunku ekonomia uwzględniają komunikowanie się w języku obcym na poziomie B2 oraz kompetencje społeczne, ale kładą bardziej nacisk na wiedzę niż umiejętności praktyczne czy kompetencje badawcze, co nie jest zgodne z profilem praktycznym. Kierunkowe efekty uczenia się odpowiadają bardziej profilowi ogólnoakademickiemu niż praktycznemu, ponieważ zdecydowanie przeważają efekty związane z wiedzą teoretyczną, a nie umiejętnościami praktycznymi czy kompetencjami społecznymi. Efekty uczenia się nie są, zatem podporządkowane realizacji głównego celu kształcenia na profilu praktycznym, jakim jest wyposażenie absolwentów nie tylko w wiedzę teoretyczną, ale przede wszystkim w umiejętności praktyczne oraz kompetencje społeczne i zawodowe, niezbędne w przyszłej pracy zawodowej. Ponadto, efekty te są na tyle ogólnie sformułowane, że trudno je ocenić w kontekście aktualnego stanu wiedzy czy praktyki oraz ocenić czy jest możliwa ich realizacja w praktyce. Mając na uwadze powyższe stwierdzenia, zaleca się dostosowanie efektów kształcenia na kierunku ekonomia do profilu praktycznego.

Koncepcja i cele kształcenia są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, co potwierdza opinia uczestników spotkania z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Interesariusze zewnętrzni podkreślali, że koncepcja i cele kształcenia zostały określone we współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego. Szczególnie program specjalności Bankowość i finanse współtworzony był przez przedstawicieli PKO BP.

Zgodnie z informacjami zamieszczonymi na stronie internetowej Uczelni w ramach ocenianego kierunku studiów potencjalnie dostępne są dwie specjalności: finanse i rachunkowość oraz finanse i podatki. W praktyce jednak otwierana jest tylko jedna specjalność – finanse i rachunkowość ze względu na ograniczoną liczbę studentów, co oznacza, że w rzeczywistości studenci nie mają zapewnionego wyboru przedmiotów poza seminarium dyplomowym.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia na kierunku ekonomia jest zgodna z misją i strategią Uniwersytetu oraz misją i strategią Wydziału Administracji i Nauk Społecznych jak też odpowiada treści misji i strategii Instytutu Prawa i Ekonomii. Mieści się w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, Przy jej opracowywaniu uwzględniono opinie interesariuszy. Koncepcja kształcenia jest zorientowana na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Analiza treści Uchwały nr 173/2018/2019 2 Senatu UKW w zakresie wskazanego o dla kierunku ekonomia procentowego udział dyscyplin, w których zgodnie z programem

kształcenia uzyskiwane są na tym kierunku efekty kształcenia, zawiera dyscypliny, dla których wskazano kilkuprocentowe udziały efektów uczenia się. Są to dyscypliny wspomagające, których wskazanie w Uchwale jest zbędne. Zaleca się wyeliminowanie dyscyplin wspomagających, do których przyporządkowano kierunek ekonomia.

Zakładane efekty uczenia się, nie zostały dostosowane do Polskiej Ramy Kwalifikacji. W związku z powyższym zaleca się dokonanie korekty efektów kształcenia odpowiednio do poziomu 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Kierunkowe efekty uczenia się odpowiadają bardziej do profilowi ogólnoakademickim niż praktycznego, ponieważ zdecydowanie przeważają efekty związane z wiedzą teoretyczną, a nie umiejętnościami praktycznymi czy kompetencjami społecznymi. Ponadto, efekty te są na tyle ogólnie sformułowane, że trudno je ocenić w kontekście aktualnego stanu wiedzy czy praktyki oraz ocenić czy jest możliwa ich realizacja w praktyce. Mając na uwadze powyższe stwierdzenia, zaleca się dostosowanie efektów kształcenia na kierunku ekonomia do profilu praktycznego.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dobrej Praktyki

-

Zalecenia

- zaleca się wyeliminowanie dyscyplin wspomagających, do których przyporządkowano kierunek ekonomia,
- zaleca się dokonanie korekty efektów kształcenia na kierunku ekonomia do poziomu 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji,
- zaleca się dostosowanie efektów kształcenia na kierunku ekonomia do profilu praktycznego.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Jak stwierdzono wcześniej efekty uczenia się nie odpowiadają, ani poziomowi studiów, ani profilowi, znaczy to tyle, że dobór treści kształcenia nie umożliwia studentom osiągnięcia efektów właściwych dla poziomu i profilu studiów.

W przypadku pewnych przedmiotów występuje niezgodność z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie wiodącej, do której kierunek jest przyporządkowany, ponieważ przeprowadzona analiza sylabusów wykazała, że w szeregu przypadków na zajęciach wykorzystywane są przestarzałe pozycje literaturowe wydane kilkanaście lat temu, które nie odzwierciedlają aktualnego stanu wiedzy (np. w przypadku zajęć z Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych jest to tłumaczenie podręcznika autorstwa Paula Krugmana i Maurice'a Obstfelda z roku 2000, podczas gdy najnowsza wersja tego podręcznika dostępna w języku polskim wydana została w roku 2018). Rekomenduje się uaktualnienie literatury odpowiednio do aktualnego stanu wiedzy.

Studia na kierunku ekonomia realizowane są w ramach sześciu semestrów w trakcie, których prowadzone są zajęcia obowiązkowe dla wszystkich studentów bez względu na zadeklarowaną specjalność oraz zajęcia do wyboru oferowane jedynie w ramach bloków specjalizacyjnych odpowiednio z rachunkowości i podatków.

Harmonogram realizacji programu studiów, umożliwia studentom wybór przedmiotów tylko w ramach specjalności i dedykowanych im zajęć, którym przypisano 71 punktów ECTS. Harmonogram studiów jest sporządzany według zasad, które pozwalają studentom

na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia. W praktyce jednak otwierana jest tylko jedna specjalność – finanse i rachunkowość ze względu na ograniczoną liczbę studentów, co oznacza, że w rzeczywistości studenci nie mają zapewnionego wyboru przedmiotów. Rekomenduje się, zatem zwiększenie ilości zajęć do wyboru.

Studenci mają natomiast możliwość studiowania według indywidualnego programu i planu studiów (IPP) po uprzednim złożeniu do dziekanatu wniosku o przyznanie IPP skierowanego do Prodziekana ds. Dydaktycznych wraz z dokumentacją potwierdzającą osiągnięcia upoważniające do ubiegania się o IPP (tzn. zaliczenie roku studiów i uzyskanie średniej minimum 4,7 oraz osiągnięcia naukowe lub pozanaukowe). Ponadto, studenci mają możliwość studiowania według indywidualnej organizacji studiów (IOS) po złożeniu wniosku o przyznanie IOS, skierowanego do Prodziekana ds. Dydaktycznych oraz karty IOS z podpisami wszystkich nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne w semestrze/roku akademickim, którego dotyczy wniosek.

Harmonogram zajęć jest przygotowywany na cały semestr i udostępniany studentom i pracownikom przed jego rozpoczęciem.

Zajęcia są organizowane w formie wykładów, konwersatoriów, laboratoriów, ćwiczeń i seminariów. Warto zwrócić przy tym uwagę na nierównomierny podział zajęć między wykłady a pozostałe formy zajęć. Na zajęcia prowadzone w formie wykładu przypada 39% ogólnej liczby zajęć na studiach stacjonarnych oraz tylko 34% na studiach niestacjonarnych, co odpowiada praktycznemu profilowi studiów.

Poszczególne przedmioty realizowane są w zróżnicowanym wymiarze godzin, od 10 godzin wykładu w przypadku Etyki w ekonomii na studiach niestacjonarnych, do 120 godzin ćwiczeń w przypadku języka obcego. W programie studiów ocenianego kierunku dominują jednak przedmioty 15 lub 30 godzinne (w wielu przypadkach podzielone na 15 godzin wykładu oraz 15 godzin ćwiczeń) na studiach stacjonarnych oraz 10 i 25 godzinne na studiach niestacjonarnych (w wielu przypadkach podzielone na 15 godzin wykładu oraz 10 godzin ćwiczeń).

W raporcie samooceny Władze Uczelni stwierdzają, że liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów wynosi 159. Zaleca się skorygowanie tej liczby.

Seminarium licencjackie realizowane jest przez dwa semestry w łącznym wymiarze 60 godzin na roku trzecim. W semestrach I, II, III realizowana jest większość przedmiotów podstawowych i kierunkowych. Zachowane jest właściwe następstwo poszczególnych przedmiotów. Przedmioty specjalnościowe realizowane są w semestrach IV, V i VI.

Sekwencja zajęć jest w zdecydowanej większości przypadków prawidłowa. Wyjątki stanowią międzynarodowe stosunki gospodarcze oraz Finanse Publiczne, które są oferowane na I roku w semestrze letnim równolegle z zajęciami z Makroekonomii. Tymczasem bardziej właściwe byłoby umieszczenie tych przedmiotów na roku II w semestrze zimowym, ponieważ stanowią one naturalną kontynuację problematyki poruszanej na zajęciach z makroekonomii.

Realizacja studiów na kierunku ekonomia obejmuje zajęcia poświęcone kształceniu języka obcego (w przypadku ocenianego kierunku jest to język angielski, niemiecki lub rosyjski). Nauka języka obcego prowadzona jest w wymiarze 120 godzin na studiach stacjonarnych oraz 70 godzin na studiach niestacjonarnych przez cztery semestry (semestr I, II, III i IV). Zajęcia z języka obcego mają kończyć się egzaminem na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. W programie studiów brak jest natomiast jakichkolwiek zajęć w językach obcych poza lektoratami, co zdecydowanie nie sprzyja przygotowaniu do korzystania ze źródeł obcojęzycznych przy przygotowywaniu pracy dyplomowej. Władze Uczelni deklarują, że na kierunku ekonomia wprowadzone zostaną dwa

wykłady w języku angielskim. Będą to makroekonomia oraz negocjacje i mediacje i Komunikacja interpersonalna (w formie e-learningu).

Ponadto, w programie studiów znalazły się obowiązkowe praktyki w wymiarze 480 godzin, którym odpowiada 16 punktów ECTS.

Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce stanowi, iż program studiów o profilu praktycznym przewiduje praktyki zawodowe w wymiarze, co najmniej 6 miesięcy – w przypadku studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich, ale nie precyzuje ich wymiaru godzinowego, Zespół wizytujący PKA stwierdza, że wymiar 480 godzin, które zostały przyporządkowane praktykom 6-miesięcznym oraz odpowiadająca im liczba punktów ECTS -16 – nie pozwala na osiągnięcie wszystkich przewidzianych na profilu praktycznym efektów uczenia się w zakresie umiejętności. Zaleca się, zatem dokonanie korekty liczby godzin praktyk i odpowiadających im punktów ECTS na profilu praktycznym kierunku ekonomia.

Na podstawie analizy programu studiów na kierunku ekonomia oraz przedstawionych sylabusów poszczególnych przedmiotów ZO PKA stwierdził, że nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do poszczególnych zajęć w zdecydowanej większości przypadków są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Jednak, w ocenie ZO wymiar zajęć z języka obcego nie umożliwi osiągnięcia przez studentów kompetencji językowych na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. W ocenie ZO studenci na kierunku ekonomia uczestniczą jedynie w lektoratach z języka obcego przez 4 semestry w wymiarze 120 godzin lekcyjnych na studiach stacjonarnych i zaledwie 70 godzin na studiach niestacjonarnych, co nie pozwala na opanowanie specjalistycznej terminologii branżowej, której znajomość jest niezbędna do późniejszej pracy w praktyce gospodarczej, a także przygotowania pracy dyplomowej przy użyciu źródeł obcojęzycznych. Rekomenduje się, zatem zwiększenie liczby godzin przeznaczonych na nauczanie języków obcych zwłaszcza na studiach niestacjonarnych tak, by studenci obu form studiów mogli zrealizować wszystkie deklarowane efekty kształcenia w stopniu jednakowym.

W planach studiów przewidziano, co prawda zajęcia, które mogą być realizowane z wykorzystaniem metodyki kształcenia zdalnego. Natomiast jak dotąd nie wykorzystano ich w praktyce do nauczania studentów. Wynikało to z braku niezbędnej infrastruktury, przede wszystkim serwera. Problem ten zostanie rozwiązany w roku 2010 w ramach realizacji projektu "Nowoczesny Uniwersytet" (zob. kryterium 4). Władze Instytutu zadeklarowały, że od ROKU 2020 zostanie oddana do dyspozycji nauczycieli akademickich nowa platforma e-learningowa. Realizacja studiów na kierunku ekonomia nie obejmuje, zatem obecnie prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Przeprowadzona przez ZO PKA analiza sylabusów poszczególnych przedmiotów wskazała, iż metody kształcenia wykorzystywane na ocenianym kierunku są różnorodne i w dużej mierze dobrane do efektów uczenia się. Są one sformułowane odrębnie dla stosowanych w ramach przedmiotu form zajęć: wykładu i ćwiczeń, które aktywizują one studentów do samodzielnej pracy, pracy w grupach, aktywnej dyskusji na wybrany temat (np. dyskusja nad studium przypadku, prezentacja). W doborze metod nie są stosowane najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, a istotną część zajęć stanowią nadal wykłady tradycyjne *ex cathedra* prowadzone przy użyciu kredy i tablicy, natomiast zdecydowanie brakuje zajęć o charakterze warsztatowym i projektowym, które byłyby zdecydowanie bardziej dostosowane do praktycznego profilu studiów. W szczególności, rzadko stosowane są takie metody, jak projekty czy gry symulacyjne prowadzone w warunkach zbliżonych do rzeczywistych. Zaleca się zwiększenie ilości zajęć o charakterze warsztatowym i projektowym odpowiednio do praktycznego profilu kształcenia.

W zależności od zakładanych efektów uczenia się, indywidualnie dla każdego przedmiotu dobierane są odpowiednie metody kształcenia, np. studia literatury, metody analizy statystycznej, projekt. W ocenie ZO PKA metody kształcenia w zdecydowanej większości przypadków umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Studenci ocenianego kierunku uczestniczą w zajęciach seminarium dyplomowego w ramach, którego realizują studia literaturowe oraz badania empiryczne. Należy jednak zaznaczyć, że w ramach tego seminarium nie są kształtowane umiejętności obróbki i analizy danych statystycznych przy użyciu metod statystyczno-ekonometrycznych, co związane jest z brakiem odpowiedniego przygotowania praktycznego na zajęciach ze Statystyki oraz Ekonometrii, które mają charakter zbyt teoretyczny i nie uczą posługiwania się odpowiednim oprogramowaniem. Rekomenduje się wprowadzenie wymogu korzystania ze źródeł obcojęzycznych przy pisaniu pracy dyplomowej.

Liczebności grup studenckich określa Uchwała Senatu UKW Nr 6/2018/2019 z dnia 27 listopada 2018 r., zgodnie, z którą realizuje się limity: wykład (do 150 osób), ćwiczenia audytoryjne i konwersatoryjne (25-35 osób), zajęcia laboratoryjne (12-20 osób), seminaria (max. 16 osób), lektoraty języków obcych (18-25 osób) i ćwiczenia WF (25-30 osób). Te regulacje obowiązują również na studiach niestacjonarnych.

Jednak ZO PKA ma w tej kwestii zastrzeżenia. O ile maksymalna liczebność słuchaczy na wykładach nie budzi zastrzeżeń to w przypadku grup ćwiczeniowych, laboratoryjnych, lektoratów oraz seminariów liczba słuchaczy jest zbyt duża i powinna zostać zmniejszona. Zbyt duża liczebność na wyżej wymienionych zajęciach w istotny sposób ogranicza możliwość osiągnięcia przez każdego studenta założonych efektów uczenia się. W szczególności, dotyczy to seminarium dyplomowego. W opinii ZO PKA liczba 16 osób na zajęciach seminarium dyplomowego jest zbyt duża. Właściwą opiekę nad procesem przygotowywania pracy dyplomowej może zagwarantować jedynie opiekun naukowy sprawujący kontrolę, nad co najwyżej 10 -12 osobami. Rekomenduje się zmniejszenie ilości studentów na zajęciach seminarium dyplomowego.

Ponadto, istotne ograniczenie w przygotowaniu pracy dyplomowej oraz realizacji zakładanych efektów uczenia się stanowi infrastruktura informatyczna ograniczająca dostęp studentów do komputerów z właściwym oprogramowaniem w pracowni informatycznej. Na przykład, zajęciach z przedmiotów Statystyka oraz Ekonometria nie są kształtowane umiejętności posługiwania się współczesnymi narzędziami statystycznymi oraz ekonometrycznymi. W związku z powyższym, studenci nie mają możliwości przećwiczenia współczesnych aplikacji statystyczno-ekonometrycznych i korzystania z nich do obróbki danych przy przygotowaniu pracy dyplomowej. Z powyższych względów zakres edukacji statystyczno-ekonometrycznej studentów kierunku ekonomia należy uznać za niesatysfakcjonujący.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć lub grup zajęć, co zostało potwierdzone w dokumentach, jako przyporządkowanie praktykom efektów kształcenia z matrycy. Efekty dla praktyk obejmują 3 efekty z zakresu umiejętności i 3 z zakresu kompetencji społecznych.

Wymienione dokumenty precyzują koncepcję i program praktyk, cele i sposób ich organizacji, warunki zaliczenia, obowiązki opiekunów, obowiązki uczestników, zadania postawione przed praktykantami i ich prawidłowy przebieg. Studenci mają do wyboru dwa bloki:

- Blok A – działy księgowości przedsiębiorstw, banków, jednostek samorządu terytorialnego i biura rachunkowe,
- Blok B – działy finansowe, finansowo-księgowe, podatkowe przedsiębiorstw, banków, biura podatkowe i rachunkowe, organy podatkowe.

Dokumenty te precyzują również, co powinien umieć student po odbyciu praktyk (13 punktów). Treści programowe są tak sformułowane, że zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się przewidzianych dla praktyk.

W związku z tym, że przedłożone dokumenty dotyczyły praktyk zawodowych na nieistniejącym już Wydziale Administracji i Nauk Społecznych, to już po wizytacji Uczelnia przedstawiła dokumentację uwzględniającą zmiany organizacyjne spowodowane wprowadzeniem w życie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz powołaniem do życia Instytutu Prawa i Ekonomii. Jest to „opis modułu, programu nauczania oraz sposobów weryfikacji i oceny efektów uczenia się” dla przedmiotu praktyki, cykl dydaktyczny: semestr zimowy 2020/21, semestr letni 2020/21, semestr zimowy 2021/22, semestr letni 2021/22. Zgodnie z tym dokumentem studenci w każdym semestrze odbywają praktykę w cyklu 9 tygodni zajęć dydaktycznych oraz 6 tygodni praktyki ciągłej (łącznie 24 tygodnie praktyki zawodowej). Pozostała dotychczasowa liczba godzin, – 480 – co oznacza, że w każdym z 24 tygodni studenci odbywają 20 godzin praktyki, co z kolei odpowiada pracy na pół etatu. Taka ilość godzin praktyk nie zapewnia, według ZO PKA realizację wszystkich deklarowanych efektów uczenia się w zakresie umiejętności. Zaleca się, co podniesiono wcześniej, zwiększenie liczby godzin praktyk.

Częścią dokumentu są też metody i kryteria oceniania, ale ta część zawiera jedynie informację, że „warunkiem zaliczenia praktyki przedłożenie przez Studenta stosownej dokumentacji (Dziennik Praktyk oraz Opinia opiekuna praktyki) kierunkowemu opiekunowi praktyk”. Ponadto w punkcie tym znajduje się informacja o zaliczaniu praktyk na podstawie pracy. Jako metody dydaktyczne wskazano: 1. Czynne uczestnictwo w praktyce zawodowej i 2. Realizacja zadań powierzonych przez opiekuna praktyk. Umieszczenie praktyk w planie studiów zapewnia osiągnięcie przez studentów zaplanowanych dla praktyk efektów uczenia się.

Opiekun praktyk w miejscu ich odbywania wystawia praktykantowi opinię według kwestionariusza, oceniając:

- 1) Najistotniejsze zadania zrealizowane w czasie praktyki zgodnie z programem studiowanego kierunku,
- 2) Opinia na temat jakości wykonania przez praktykanta zadań realizowane w czasie praktyki zawodowej,
- 3) Cechy, zdolności i umiejętności, które student powinien rozwijać,
- 4) Inne uwagi i wnioski o organizacji, programie i przebiegu praktyki.

Ponadto ocenia poszczególne efekty uczenia się w skali: bardzo dobra, dobra, dostateczna, uwagi.

Praktyki odbywają się w jednostkach gospodarczych i instytucjach, o ile istnieje tam możliwość zrealizowania założeń programowych praktyk. Przedłożono wykazy miejsc odbytych ostatnio praktyk, wśród których występują takie podmioty, jak: ZUS, PKO BP, Pekao SA UOKiK, firmy zajmujące się finansami i podatkami (Diamond Finance Sp. z o.o., Doradztwo Finansowo-Ubezpieczeniowe), biura księgowe, ale też inne przedsiębiorstwa (ROL-POL, PHU DAR, SAR-POL, Firma Handlowa Jarosław Zieliński) i jednostki innego typu (Klub Sportowy Basket 25 Artego).

Charakter pracy wykonywanej w trakcie praktyk zapewnia osiągnięcie przez studentów zaplanowanych efektów uczenia się.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk obejmują ocenę studenta w miejscu odbywania praktyk, wrywkowe hospitacje oraz rozmowę ze studentem po praktykach. Zaliczenia praktyk dokonuje kierunkowy opiekun praktyk z ramienia Uczelni na podstawie przedstawionej opinii i ocen wystawionych przez opiekuna w placówce, zatwierdzonej przez dyrektora lub innej upoważnionej osoby, dokumentacji praktyki (dziennika praktyk) sporządzonej przez studenta

oraz wyników kontroli, (jeśli taka miała miejsce) przeprowadzonej w placówce przez nauczyciela akademickiego - kierunkowego opiekuna praktyki. Taki sposób weryfikacji umożliwia skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów.

Sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań jest regulowany Regulaminem Praktyk Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego (Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 20/2017/2018 Rektora UKW z dnia 26 stycznia 2018 r.) i zapisami w planie studiów danego kierunku. Taki sposób dokumentowania skutecznie wspomaga sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów.

Ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk ma charakter kompleksowy i odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się, co jest zadaniem opiekuna praktyk ze strony podmiotu. Wymagania, co do kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji opiekunów praktyk są uregulowane w wyżej wspomnianym uczelnianym Regulaminie Praktyk.

Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk nie są w żaden sposób weryfikowane, a jedynie sprawdzane drogą wywiadu po ich zakończeniu. Rekomenduje się, by infrastrukturę i wyposażenie miejsc odbywania praktyk sprawdzać na początku albo w drodze wizytacji, albo w drodze wywiadu telefonicznego ze studentem. Wywiad po zakończeniu praktyk nie pozwala zapobiegać nieprawidłowej realizacji praktyk, a co za tym idzie osiągnięciu przez studentów zaplanowanych efektów uczenia się.

Na stronie internetowej brak informacji o osobach, które odpowiadają za organizację i nadzór nad praktykami na wizytowanym kierunku. Zadania i zakres odpowiedzialności kierunkowych opiekunów praktyk precyzuje Regulamin.

Należy nadmienić, że na Uczelni funkcjonuje Studium Praktyk, które służy daleko idącą pomocą we wszelkich sprawach związanych z organizacją i prowadzeniem praktyk. W Regulaminie brak informacji na temat kryteriów, które muszą spełniać placówki, w których studenci odbywają praktyki zawodowe. Miejsce praktyki wskazuje student, dokonując wpisu na listę praktyk swojej specjalności. Brak procedury zatwierdzania miejsca odbywania praktyki samodzielnie wybranego przez studenta, brak spisanych kryteriów, które takie miejsce powinno spełniać. Rekomenduje się, by Uczelnia dysponowała bazą miejsc, w których studenci mogą zrealizować praktyki zawodowe. Procedura potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w miejscu pracy i określania ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym dla praktyk sformułowana jest w Regulaminie praktyk. Regulamin przewiduje kontrolę praktyk. Jest ona przeprowadzana przez kierunkowego opiekuna praktyk z ramienia Uczelni i może przebiegać w formie kontaktu osobistego, telefonicznego lub drogą elektroniczną z opiekunem praktykanta w placówce, instytucji, w której student odbywa praktykę. Regulamin określa, że „kierunkowy opiekun praktyk z ramienia Uniwersytetu będzie dążył do tego, by przeprowadzić osobiste kontrole wszystkich praktyk”. Zakres kontroli obejmuje sprawdzenie obecności studenta na praktyce, uzyskanie opinii o przebiegu praktyki i realizacji programu praktyki, weryfikację efektów kształcenia, a także przestrzeganie przez studenta dyscypliny pracy. Kontrola polega na rozmowie kierunkowego opiekuna praktyk z ramienia Uczelni z opiekunem praktyk lub innymi osobami współpracującymi ze studentem – praktykantem oraz przy osobistym kontakcie ze studentem, na sprawdzeniu stopnia systematycznego prowadzenia przez niego dokumentacji (w tym sprawdzenie, czy każde zajęcia przygotowane przez studenta były konsultowane z opiekunem praktyk przed ich przeprowadzeniem, czy przygotowane przez studenta, materiały zostały przez opiekuna sprawdzone, czy po odbyciu zajęć student otrzymał od opiekuna wskazówki). Imienny wykaz kontrolowanych studentów i wnioski z realizacji praktyk kierunkowy opiekun praktyk przedstawia Kierownikowi Studium Praktyk w sprawozdaniu z realizacji zadań związanych z kierowaniem i sprawowaniem opieki nad praktykami. Zadania opiekunów

praktyk w miejscu ich odbywania nie są określone w żadnym dokumencie.

Zakres współpracy osób nadzorujących praktyki na kierunku z opiekunami praktyk w miejscu ich odbywania nie są sformalizowane. Brak też ustalonych sposobów komunikowania się poza wyżej przedstawioną formą kontroli. Regulamin praktyk przewiduje składanie sprawozdania z praktyk Kierownikowi Studium Praktyk w terminie jednego miesiąca od ich zakończenia oraz imiennego wykazu kontrolowanych studentów i wnioski z realizacji praktyk, z czego można wnosić, że realizacja praktyk oraz efekty uczenia się osiągane na praktykach podlegają systematycznej ocenie (nie uczestniczą w niej studenci), choć nie przedstawiono żadnych poświadczających to dokumentów.

Brak informacji o jakichkolwiek próbach prowadzenia systematycznej oceny programu praktyk, osób sprawujących nadzór nad praktykami z ramienia uczelni oraz opiekunów praktyk, zatem wyniki oceny nie mogą być wykorzystywane w ustawicznym doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się z uwzględnieniem formy studiów (studia stacjonarne i niestacjonarne) pozwala na rozplanowanie zajęć zgodne z zasadami higieny pracy i umożliwia systematyczne uczenie się, jak również efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych wynikach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Efekty uczenia się nie odpowiadają, ani poziomowi studiów, ani profilowi, znaczy to tyle, że dobór treści kształcenia nie umożliwia studentom osiągnięcia efektów właściwych dla poziomu i profilu studiów.

W przypadku pewnych przedmiotów występuje niezgodność z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie wiodącej, do której kierunek jest przyporządkowany, ponieważ przeprowadzona analiza sylabusów wykazała, że w szeregu przypadków na zajęciach wykorzystywane są przestarzałe pozycje literaturowe wydane kilkanaście lat temu, które nie odzwierciedlają aktualnego stanu wiedzy. Rekomenduje się uaktualnienie literatury odpowiednio do aktualnego stanu wiedzy.

Zaleca się skorygowanie liczby punktów ECTS objętych programem studiów, która uzyskiwana jest w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów,

Wymiar 480 godzin, które zostały przyporządkowane praktykom 6-miesięcznym oraz odpowiadająca im liczba punktów ECTS -16 – nie pozwala na osiągnięcie wszystkich przewidzianych na profilu praktycznym efektów uczenia się w zakresie umiejętności. Zaleca się, zatem dokonanie korekty liczby godzin praktyk i odpowiadających im punktów ECTS na profilu praktycznym kierunku ekonomia.

Przeprowadzona przez ZO PKA analiza sylabusów poszczególnych przedmiotów wskazała, iż zbyt mało jest metod takich jak projekty czy gry symulacyjne prowadzone w warunkach zbliżonych do rzeczywistych. Zaleca się zwiększenie ilości zajęć o charakterze warsztatowym i projektowym odpowiednio do praktycznego profilu kształcenia.

Studenci ocenianego kierunku uczestniczą w zajęciach seminarium dyplomowego w ramach, którego realizują studia literaturowe oraz badania empiryczne. Należy jednak zaznaczyć, że w ramach tego seminarium nie są kształtowane umiejętności obróbki i analizy danych statystycznych przy użyciu metod statystyczno-ekonometrycznych, co związane jest z

brakiem odpowiedniego przygotowania praktycznego na zajęciach ze Statystyki oraz Ekonometrii, które mają charakter zbyt teoretyczny i nie uczą posługiwania się odpowiednim oprogramowaniem. Rekomenduje się, aby w trakcie seminariów były wykorzystywane analizy danych statystycznych przy użyciu metod statystyczno-ekonometrycznych także, aby został wprowadzony wymóg korzystania ze źródeł obcojęzycznych.

W opinii ZO PKA zbyt duża liczebność studentów na seminariach w istotny sposób ogranicza możliwość osiągnięcia przez każdego studenta założonych efektów uczenia się. W szczególności, dotyczy to seminarium dyplomowego. Rekomenduje się zmniejszenie ilości studentów na zajęciach seminarium dyplomowego.

Treści programowe dotyczące praktyk zawodowych na ocenianym kierunku są właściwie umieszczone w programie nauczania. Zakładane efekty kształcenia są dobrze wyznaczone, formy realizacji zajęć praktycznych oraz praktyk zawodowych właściwe.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

- zaleca się skorygowanie liczby punktów ECTS objętych programem studiów, która uzyskiwana jest w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów,
- zaleca się, zatem dokonanie korekty liczby godzin praktyk i odpowiadających im punktów ECTS na profilu praktycznym kierunku ekonomia,
- zaleca się zwiększenie ilości zajęć o charakterze warsztatowym i projektowym odpowiednio do praktycznego profilu kształcenia.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Szczegółowe warunki, tryb oraz termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia stacjonarne i niestacjonarne w roku akademickim 2019/2020 zawarto w Uchwale Senatu UKW Nr 13/2018/2019 z 18 grudnia 2018 r. Zasady rekrutacji na oceniany kierunek określa Załącznik Nr 1 do przedmiotowej Uchwały. Przyjęcie kandydatów na I rok studiów odbywa się na podstawie rankingu średniej ocen uzyskanej z części pisemnej na egzaminie maturalnym. Ocnom ze świadectwa dojrzałości uwzględnianym w procesie kwalifikacji przyznaje się liczbę punktów wg § 3 Uchwały. Jeżeli kandydat na egzaminie maturalnym lub na egzaminie dojrzałości zdawał geografię, informatykę, historię lub wiedzę o społeczeństwie, to liczbę przyznanych punktów za wymienione przedmioty podwyższa się o 20%. Szczegółowe zasady rekrutacji określają, iż na ekonomię mogli rekrutować się kandydaci z „nową maturą”, kandydaci z dyplomem matury międzynarodowej oraz kandydaci ze „starą maturą”. ZO PKA ocenił warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne, jako przejrzyste, zrozumiałe oraz zapewniające równe szanse każdemu kandydatowi na studia.

Ogólne zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym określa Uchwała Senatu Nr 122/2014/2015 z dnia 29 czerwca 2015 r. Dodatkowo kwestie te zawiera Regulamin Studiów UKW w § 18 oraz procedura potwierdzania efektów uczenia się na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych z 11

czerwca 2019 r. Organem wydającym decyzje w procesie weryfikacji efektów uczenia się jest komisja weryfikująca, której skład powołuje dziekan. ZO PKA stwierdził, że warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni lub poza systemem zostały opracowane, chociaż jak dotąd nie były jeszcze stosowane w praktyce.

Zgodnie z przyjętymi na UKW zasadami, efekty uczenia się są weryfikowane w trakcie zajęć dydaktycznych, podczas prac etapowych oraz egzaminów oraz zaliczeń semestralnych za pomocą zróżnicowanych narzędzi tworzących kompleksowy system oceny wskazany w sylabusach przedmiotów. Wśród stosowanych metod weryfikacji poziomu osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się wymienić można przygotowanie referatu, przygotowanie prezentacji, zaliczenia oraz egzaminy pisemny testowe i otwarte, a także obrona pracy dyplomowej.

O sposobach weryfikacji zakładanych efektów uczenia się studenci są informowani przez nauczycieli akademickich na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu. Ponadto, informacje na ten temat znajdują się także w sylabusach, dostępnych dla studentów na uczelnianej platformie elektronicznej oraz prezentowanych studentom podczas pierwszych zajęć. Uczelnia daje możliwość zaliczenia przedmiotu w poprawkowym terminie oraz uzyskania zgody na egzamin komisyjny. Zasady obowiązujące w tym zakresie zostały określone w Regulaminie Studiów.

W ramach obowiązującego wzorca sylabusów przedmiotów, nauczyciele akademicy prowadzący moduł w sposób autonomiczny określają formy i warunki zaliczenia. Po przeprowadzeniu wizytacji ZO PKA stwierdza, że metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na ocenianym kierunku (zawarte w sylabusach) są różnorodne i oddają specyfikę dyscypliny. Należą do nich przede wszystkim egzaminy pisemne (w formie testu lub opisowej), prace zaliczeniowe, kolokwia, referaty, prezentacje, a rzadziej projekty. Jak wykazała analiza dostarczonej ZO PKA dokumentacji, nie zawsze jednak pytania egzaminacyjne pozwalają zweryfikować osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Są one, bowiem zbyt ogólne, a czasami nieadekwatne do treści danego przedmiotu. Ponadto, w wielu przypadkach wystawiane oceny są pozbawione uzasadnień oraz komentarzy sprawdzającego. Zatem ZO PKA zaleca, by metody weryfikacji i oceny osiągniętych przez studentów efektów uczenia się na ocenianym kierunku zapewniały właściwą weryfikację oraz ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów uczenia się.

W odniesieniu do metod weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na ocenianym kierunku zawartych w sylabusach, ZO PKA stwierdził, iż nie umożliwiają one oceny opanowania języka obcego, co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia zarówno stacjonarnych jak i niestacjonarnych. Co prawda, jako wymagania wstępne sprecyzowano znajomość języka na poziomie A2/B1 to jednak, w sylabusie przedmiotu język angielski znajdującym się w USOSie (wersja rozszerzona pomimo wielokrotnych próśb nie została nigdy dostarczona) nie ma podanej obowiązkowej literatury, natomiast jest zapis mówiący, że obowiązuje „Literatura podana na zajęciach przez prowadzącego lektorat zgodna ze specyfiką grupy”. Podobnie, jeśli chodzi o zakres tematów to obowiązuje „Zakres tematyczny podany przez prowadzącego na zajęciach zgodnie ze specyfiką grupy”. Biorąc pod uwagę stwierdzone wyżej odstępstwa od standardów, ale także relatywnie duże, ponad 20 osobowe grupy studenckie, zaleca się podjęcie działań zmierzających do eliminacji wszystkich stwierdzonych niesprawności.

Końcowa weryfikacja efektów uczenia się odbywa się na podstawie pracy dyplomowej oraz egzaminu dyplomowego. Zidentyfikowane podczas wizytacji nieprawidłowości dotyczące przygotowywania i oceniania prac dyplomowych, pozwalają stwierdzić, że prace dyplomowe w dużej części nie potwierdzają osiągnięcia przez studentów przygotowania do prowadzenia praktycznej działalności gospodarczej lub udziału w niej.

Procedurę składania pracy dyplomowej określa Zarządzenie Rektora UKW Nr 28/2018/2019 z dnia 8 kwietnia 2019 r., Regulamin Studiów oraz Uchwała Rady Wydziału Administracji i Nauk Społecznych nr 69/2018/2019 dnia 11 czerwca 2019 r. w sprawie szczegółowej procedury i zasad dyplomowania na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych (obecnie Instytucie Prawa i Ekonomii). Dodatkowo na stronie uczelni zamieszczono wskazówki dotyczące prac dyplomowych przygotowywanych przez studentów, mające być pomocą dla studentów. Wskazówki te jednak mają charakter głównie techniczny i są takie same dla wszystkich kierunków studiów. Nie mają one natomiast charakteru merytorycznego i nie są specyficzne dla kierunku ekonomia. W szczególności, nie zawierają one żadnych wskazówek metodologicznych czy zaleceń odnośnie korzystania z najnowszej światowej literatury przedmiotu w językach obcych, a przede wszystkim artykułów z czasopism wydawanych w języku angielskim. Zaleca się dokonanie zmian w tym zakresie tak, aby standard prac dyplomowych się podniósł.

Proces dyplomowania na kierunku ekonomia obejmuje: zapisy na seminarium dyplomowe, wybór tematu pracy i jego zatwierdzenie, pracę na seminarium pod kierunkiem promotora, przygotowanie pracy dyplomowej spełniającej formalne i merytoryczne kryteria określone w stosownych (wymienionych powyżej) dokumentach, kontrolę pracy dyplomowej w zakresie naruszeń praw autorskich i innych praw własności intelektualnej, a także złożenie egzaminu dyplomowego przed komisją egzaminacyjną. Praca dyplomowa musi odzwierciedlać własną pracę studenta. Ocenę pracy dyplomowej przeprowadzają niezależnie promotor oraz recenzent. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją powoływaną przez Dziekana. Zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowego określone są w Regulaminie Studiów.

Egzamin dyplomowy wymaga odpowiedzi na trzy pytania członków komisji egzaminacyjnej. Ostateczną ocenę z egzaminu dyplomowego ustala komisja egzaminacyjna powołana do jego przeprowadzenia. Studenci wybierają opiekuna pracy dyplomowej w semestrze poprzedzającym semestr, w którym rozpoczyna się seminarium dyplomowe. Niestety sylwetek potencjalnych promotorów wraz z ich dorobkiem naukowym nie można znaleźć na stronie internetowej Uczelni, co może utrudniać studentom wybór właściwego promotora. Temat i zakres pracy dyplomowej ustala prowadzący seminarium wraz ze studentem, biorąc pod uwagę zainteresowania studenta, jego wybraną specjalność, tematykę badawczą katedry oraz potrzeby praktyki gospodarczej i społecznej. Na Wydziale funkcjonuje Komisja ds. Studenckich i Jakości Kształcenia, która sprawuje ogólny nadzór nad procesem dyplomowania, a w szczególności opracowuje zasady i procedurę dyplomowania, a także opracowuje plan działań naprawczych w sferze Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia uwzględniając znaczenie jakości dyplomów. Natomiast Dyrektor Instytutu/Kierownik Katedry Ekonomii zatwierdza wybór tematu pracy dyplomowej. Ponadto, w przygotowaniu pracy dyplomowej pomocne ma być dwusemestralne seminarium prowadzone przez wybranego promotora.

Pomimo istnienia powyższych procedur ZO PKA analizując tytuły prac dyplomowych stwierdził, że 1/3 prac dyplomowych, zarówno na studiach stacjonarnych jak i niestacjonarnych, nie jest w ogóle związanych z kierunkiem ekonomia, ponieważ bardziej pasują one pod względem zawartości do zarządzania, marketingu, controllingu, logistyki, prawa czy socjologii. Ponadto, stwierdzone, że istotna część prac, które można zakwalifikować do kierunku ekonomia, nie jest związana z oferowanymi specjalnościami. Zaleca się dostosowania tematyki prac dyplomowych do zakresu kształcenia, zakładanych efektów uczenia się, poziomu i profilu.

Na podstawie dostarczonej dokumentacji ZO PKA dokonał oceny kilkunastu wybranych prac dyplomowych. W szczególności, w wielu pracach stwierdzono brak zdefiniowania i zastosowania określonych metod badawczych, brak wątków badawczych, brak

odniesień do prac naukowych, zbyt małej liczby pozycji literatury zarówno krajowej, jak i obcojęzycznej oraz zbyt niskiej marginalizacji części empirycznej, która na kierunku praktycznym powinna stanowić istotną część pracy. Ponadto, w niektórych pracach stwierdzono brak jasno określonego celu pracy, istotne błędy redakcyjne oraz niedociągnięcia merytoryczne, będące konsekwencją niedostatecznego nadzoru promotorów przy formułowaniu problemu praktyczno-poznawczego pracy. W rezultacie w wielu pracach wnioski wynikające z przeprowadzonych studiów oraz analiz noszą znamiona dużej ogólności. Wobec powyższego, ZO PKA formułuje opinię, iż tak przygotowane prace dyplomowe nie stanowią potwierdzenia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w zakresie dyscypliny wiodącej, do której został przyporządkowany kierunek ekonomia. Zaleca się, zatem podjęcie działań we wszystkich wskazanych wyżej zakresach, tak by wyeliminować stwierdzone nieprawidłowości.

W celu lepszego dostosowania sposobów weryfikacji efektów kształcenia do potrzeb profilu praktycznego, rekomenduje się opracowanie standardów dla prac projektowych stanowiących podstawę oceny umiejętności analitycznych, prognostycznych, projektowych i zasady ich weryfikacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Analizując nadzór nad realizacją procesu kształcenia, podczas wizytacji stwierdzono niski stopień weryfikacji efektów uczenia się na poszczególnych etapach, zwłaszcza na etapie sprawdzania końcowych efektów uczenia się, czyli w procesie dyplomowania.

Wymogi stawiane pracom dyplomowym zostały określone w stosownym dokumencie precyzującym standardy prac dyplomowych przygotowywanych na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych/Instytucie Prawa i Ekonomii UKW w Bydgoszczy. W rzeczywistości jednak 1/3 prac dyplomowych, zarówno na studiach stacjonarnych jak i niestacjonarnych, nie jest w ogóle związanych z kierunkiem ekonomia. Zaleca się dostosowania tematyki prac dyplomowych do zakresu kształcenia, zakładanych efektów uczenia się, poziomu i profilu studiów.

W wielu pracach dyplomowych przygotowanych na kierunku ekonomia brakuje wyraźnie sformułowanego i jasnego celu pracy, który wyznaczałby kierunek niezbędnych analiz, brakuje zdefiniowania i zastosowania określonych metod badawczych, wątków badawczych oraz odniesień do najnowszych prac naukowych, a w szczególności prac z literatury światowej publikowanych w językach obcych. Zaleca się, zatem podjęcie działań we wszystkich wskazanych wyżej zakresach, tak by wyeliminować stwierdzone nieprawidłowości.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na ocenianym kierunku nie pozwalają na zweryfikowanie osiągnięcia deklarowanych efektów uczenia się. Są one, bowiem zbyt ogólne, a czasami nieadekwatne do treści danego przedmiotu ujętego w sylabusie przedmiotu. Zaleca się, by metody weryfikacji i oceny osiąganych przez studentów efektów uczenia się na ocenianym kierunku zapewniały właściwą weryfikację oraz ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów uczenia się.

Ponadto, nieprawidłowości występujące przy ocenie prac etapowych, negatywnie wpływające na możliwości weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów założonych efektów uczenia się budzą zastrzeżenia, co do wiarygodności systemu weryfikacji i oceny osiągania efektów kształcenia na ocenianym kierunku. Zaleca się usunięcie nieprawidłowości występujących przy ocenie prac etapowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dookonałości Kształcenia

-

Zalecenia

- zaleca się, by metody weryfikacji i oceny osiągniętych przez studentów efektów uczenia się na ocenianym kierunku zapewniały właściwą weryfikację oraz ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów uczenia się,
- zaleca się dostosowania tematyki prac dyplomowych do zakresu kształcenia, zakładanych efektów uczenia się, poziomu i profilu studiów,
- zaleca się podjęcie działań dotyczących prac dyplomowych zmierzających do wyeliminowania takich błędów jak: brak zdefiniowania celu pracy, metod badawczych, pełniejszego odniesienia do prac naukowych, poszerzenia pozycji literatury krajowej i obcojęzycznej, zmarginalizowanie części empirycznej, czy błędów formalnych i stylistycznych,
- zaleca się usunięcie nieprawidłowości występujących przy ocenie prac etapowych.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Obecnie grono osób zaliczających się do dyscypliny ekonomia i finanse tworzy 9 osób. Są to dwie osoby ze stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz 7 osób ze stopniem doktora. W tym składzie brak jest osób posiadających tytuł profesora.

Zajęcia dydaktyczne są prowadzone także przez inne osoby (wskazujące inną wiodącą dyscyplinę, ale posiadające dorobek naukowy i praktyczny w zakresie tematycznym prowadzonych zajęć).

Nauczyciele związani z dyscypliną ekonomia i finanse posiadają udokumentowany dorobek naukowy oraz praktyczny. Jest w tym zespole osoba posiadająca uprawnienia biegłego rewidenta, która prowadzi badania sprawozdań finansowych, realizuje doradztwo w tym zakresie, sporządza ekspertyzy oraz realizuje kursy dla kandydatów dla głównych księgowych i kursy z zarządzania finansami przedsiębiorstw, jak też szkolenia dla członków zarządów oraz pracowników działów finansowo-księgowych i kontroli wewnętrznej. Inną osobą jest pracownik pracujący w NBP i w Instytucie Badań nad Gospodarką Rynkową. Ma także doświadczenie zawodowe nabyte w pracy w Banku Spółdzielczym w Bydgoszczy, w Raiffeisen Bank Polska oraz w Citi Handlowy.

Aktualnie struktura kwalifikacji oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Biorąc jednak pod uwagę plany rozwoju tego kierunku studiów i zwiększenia liczby studentów zasób kadrowy może okazać się niewystarczający. Warto rozważyć zwiększenie liczby osób reprezentujących dyscyplinę ekonomia i finanse poprzez zatrudnienie, co najmniej jednego profesora z tytułem naukowym. Jest to zgodne z planami UKW w Bydgoszczy dotyczącymi zwiększenia zatrudnienia. Takie działania rekomenduje także ZO PKA.

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia posiadają kompetencje dydaktyczne umożliwiające prawidłową realizację zajęć. Stwierdzono prawidłowy przydział zajęć oraz obciążenia godzinowe, co umożliwia prawidłową realizację zajęć. Nie dostrzeżono rażąco nadmiernego obciążenia wybranych pracowników.

Pracownicy są przygotowani do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, jednak możliwości infrastrukturalne UKW w Bydgoszczy do tej pory nie umożliwiały w pełni ich realizacji (słabe moce przerobowe serwera). W roku 2019 Uniwersytet Kazimierza Wielkiego rozpoczął realizację projektu "Nowoczesny Uniwersytet" (POWR.03.05.00-IP.08-00-PZ2/17 na Zintegrowane Programy Uczelni w ramach Ścieżki II, Działanie 3.5 Zarządzanie w instytucjach szkolnictwa wyższego, Oś III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020), dzięki któremu możliwe stało się zakupienie nowego serwera oraz zainstalowanie tam nowszej wersji platformy zdalnego nauczania Moodle. Założenia projektu obejmują również przygotowanie 38 pilotażowanych kursów realizowanych w ramach b-learning (kształcenie komplementarne) oraz kompletną procedurę wdrożeniową.

Założenia polityki kadrowej, choć w dużym stopniu niesformalizowane, zakładają transparentny sposób zatrudniania z uwzględnieniem potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć oraz z uwzględnieniem dorobku praktycznego, dydaktycznego i naukowego kadry (Zarządzenie Nr 43/2018/2019 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie określenia dokumentów, które zobowiązany jest złożyć kandydat przystępujący do konkursu na stanowisko nauczyciela akademickiego).

Nauczyciele akademicki są oceniani przez studentów (ankieta oceny zajęć) a wyniki tej oceny są uwzględniane w ocenie okresowej pracowników (Zarządzenie Nr 90/2012/2013 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 28 czerwca 2013 r. w sprawie wprowadzenia w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego ogólnouczelnianej procedury ankietyzacji jakości kształcenia).

Nauczyciele akademicki podlegają także okresowym ocenom pracowniczym (Nr 51/2013/2014 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 19 marca 2014 r. w sprawie wprowadzenia wzorów arkuszy oceny okresowej nauczycieli akademickich Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego) a zakres ocen obejmuje aktywność w zakresie działalności naukowej, zawodowej oraz dydaktycznej. Studenci mają możliwość oceny nauczycieli akademickich po zakończeniu każdego cyklu zajęć dydaktycznych. Ocena zajęć dydaktycznych przez studentów prowadzona jest w formie ankiety elektronicznej. Ankieta oceny zajęć dydaktycznych zawiera pytania dotyczące przekazywanych treści, sposobu prowadzenia zajęć oraz oceniania, a także postawy prowadzącego. Poszczególne obszary są oceniane za pomocą pięciopunktowej skali satysfakcji. W kwestionariuszu znajduje się również miejsce na dodatkowe uwagi i sugestie studentów. W przypadku negatywnych wyników danego nauczyciela akademickiego Władze Instytutu przeprowadzają rozmowę mającą na celu poprawę, jakości wykonywanych przez niego obowiązków dydaktycznych. Raporty zawierające wyniki ankiet są publicznie dostępne na stronie internetowej uczelni. Ocena nauczycieli akademickich przez studentów jest uwzględniana w okresowych ocenach nauczycieli akademickich.

Realizowana w przyszłości polityka kadrowa powinna w sposób sformalizowany zawierać zasady kształtowania kadry prowadzącej zajęcia zapewniające prawidłową ich realizację, sprzyjać stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, kreuje warunki pracy stymulujące i motywujące członków kadry prowadzącej kształcenie do rozpoznawania własnych potrzeb rozwojowych, i wszechstronnego doskonalenia. Powinna też zawierać sformalizowane zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa lub dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Dorobek naukowy, zawodowy i kompetencje dydaktyczne aktualnie zatrudnionej kadry odpowiadają potrzebom prowadzenia zajęć w aktualnym zakresie. Polityka kadrowa, szczególnie ta przewidywana do realizacji w przyszłości, ze względu na plany rozwoju kierunku studiów ekonomia i finanse zakłada transparentność oraz potrzeby rozwoju kadry, chociaż należy zarekomendować sformalizowanie procedur zatrudniania, rozwoju i doskonalenia kadry.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dobrej Praktyki

-

Zalecenia

-

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Oceniając infrastrukturę i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów należy podkreślić, że Instytut Prawa i Ekonomii mieści się w budynku przy pl. Weyssenhoffa 11 zaledwie od 1 października 2019 r., a wcześniej w budynku przy ul. Weyssenhoffa 11, (ale też i w trakcie wizytacji) trwał remont budynku oraz sal i pokoi. W poprzednich latach akademickich zajęcia dla studentów kierunku ekonomia były prowadzone w innych lokalizacjach i budynkach UKW na terenie Bydgoszczy.

Obecnie sale i specjalistyczne pracownie dydaktyczne oraz ich wyposażenie (infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne) nie są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się (w niektórych salach zajęciowych stwierdzono brak rzutników, komputerów, czy nawet tablic). Jednak deklaracje władz uczelni wskazują, że w najbliższym czasie w ramach kontynuacji remontów oraz doposażania sal nastąpi poprawa infrastruktury dydaktycznej.

W przypadku oddanych już do użytku pracowni dydaktycznych i komputerowych liczba, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczba stanowisk są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Aktualnie IPiE korzysta z jednego specjalistycznego oprogramowania – Płatnik.

Według deklaracji Władz Uniwersytetu w najbliższym czasie unowocześniona zostanie istniejąca w sali nr 3 pracownia komputerowa na 15 stanowisk - nowe komputery wraz ze specjalistycznymi programami służącymi praktycznemu nauczaniu studentów ekonomii, w tym insert (komplet (kadry i płace: gratyfikant, pełna księgowość: rewizor; księga przychodów i rozchodów: rachmistrz, sprzedaż i magazyny: subiekt), płatnik, symfonia oraz optima.

W sali nr 5 zostanie zorganizowanych, co najmniej 5 stanowisk komputerowych z wolnym dostępem, oczywiście z dostępem do Internetu, które studenci będą mogli wykorzystywać podczas przerw między zajęciami oraz wówczas, gdy tylko będą mieli taką potrzebę. W budynku działa nieodpłatny bezprzewodowy dostęp do Internetu.

We wszystkich salach, w których prowadzone są zajęcia zainstalowane zostaną projektory. Proces ten na chwilę obecną objął już 8 pomieszczeń. Wszystkie pomieszczenia są odnowione, a niektóre z nich zostały poddane gruntownemu remontowi - w szczególności

sale 17, 18 i 19 wraz z ich wyposażeniem w nowe stoły i krzesła. W tym roku akademickim podczas zimowej lub letniej przerwy w zajęciach planowany jest remont auli nr 101, ale jako że budynek przy pl. Weyssenhoffa 11 jest zabytkiem, szczegóły tej inwestycji w dużej mierze zależą od decyzji konserwatora zabytków. Jednak modernizacja ta na pewno obejmie zainstalowanie nowoczesnego nagłośnienia oraz projektora, jak też zwiększenie liczby miejsc siedzących z 120 do 140.

Lokalizacja biblioteki (przy ul. Karola Szymanowskiego), liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, liczba miejsc w czytelni, udogodnienia dla użytkowników, godziny otwarcia zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej.

Zapewniona jest zgodność infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP oraz potrzeb osób niepełnosprawnych.

Studenci mają zapewniony dostęp do sieci bezprzewodowej oraz do pomieszczeń dydaktycznych, laboratoriów komputerowych, specjalistycznego oprogramowania poza godzinami zajęć, w celu wykonywania zadań, realizacji projektów – szczególnie dotyczy to budynku Biblioteki UKW przy ul. Karola Szymanowskiego.

Aktualnie problemem jest prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (problem ten występuje na poziomie całej uczelni a nieocenianego kierunku), chociaż zapewniony jest dostęp do infrastruktury informatycznej i oprogramowania umożliwiającego synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia.

Zasoby biblioteczne (biblioteka przy ul. K. Szymanowskiego) są w pełni zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się. Zasoby obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach. Zasoby te są dostępne tradycyjnie oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych. Dostęp do zasobów jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w sposób zapewniający tym osobom pełne korzystanie z zasobów.

Problemy techniczne uniemożliwiają obecnie realizowanie zajęć dodatkowych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stąd też nie są zapewnione materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej.

Jednostka prowadzi okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej pod kątem dostosowania do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Zapewniony jest udział nauczycieli akademickich oraz studentów, w okresowych przeglądach a wyniki okresowych przeglądów, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez studentów, są wykorzystywane do doskonalenia infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej oraz wyposażenia technicznego.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

W poprzednich latach akademickich zajęcia dla studentów kierunku ekonomia były prowadzone w innych lokalizacjach i budynkach UKW na terenie Bydgoszczy. Obecne wyposażenie sal i pracowni jest podstawowe i niewystarczające, ale trwają ciągłe prace nad poprawą standardów - kontynuacja remontów - wyposażenia pracowni dydaktycznych, komputerowych (w tym także w nowe programy praktyczne) oraz udogodnień dla studentów.

Według deklaracji Władz Uniwersytetu w najbliższym czasie unowocześniona zostanie istniejąca w sali nr 3 pracownia komputerowa na 15 stanowisk - nowe komputery wraz ze specjalistycznymi programami służącymi praktycznemu nauczaniu studentów ekonomii, w tym

insert (komplet (kadry i płace: gratyfikant, pełna księgowość: rewizor; księga przychodów i rozchodów: rachmistrz, sprzedaż i magazyny: subiekt), płatnik, symfonia oraz optima. W sali nr 5 zostanie zorganizowanych, co najmniej 5 stanowisk komputerowych z wolnym dostępem, oczywiście z dostępem do Internetu. We wszystkich salach, w których prowadzone są zajęcia zainstalowane zostaną projektory.

Zasoby biblioteczne (ich lokalizacja, liczba, wielkość i układ pomieszczeń dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, aktualizacja zasobów) wypełniają najwyższe standardy zarówno wyposażenia jak i możliwości oraz sposobów korzystania z nich.

Dużą wagę przypisuje się dostosowaniu infrastruktury dydaktycznej oraz zasobów bibliotecznych potrzebom osób z niepełnosprawnościami.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dostojności Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Uczelnia intensywnie współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, co zostało potwierdzone w czasie spotkania z jego przedstawicielami, w którym udział wzięli prezes izby gospodarczej „Pracodawcy Pomorza i Kujaw Związek Pracodawców”, prezes Miejskich Wodociągów i Kanalizacji w Bydgoszczy sp. z o.o., właściciel GDG Biznes Serwis sp. z o.o. i pracownik PKO Bank Polski SA.

Przedstawiciele instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego uczestniczą zarówno w projektowaniu, jak i w realizacji programu studiów, co potwierdzają przedłożone dokumenty. Rodzaj, zakres i zasięg działalności tych instytucji jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia. Ponadto instytucje te funkcjonują w obszarze zawodowego rynku pracy właściwego dla wizytowanego kierunku.

Interesariusze zewnętrzni i wewnętrzni opiniują programy kształcenia, w tym opis zakładanych efektów kształcenia oraz plan studiów dla kierunku ekonomia, co zostało wykazane przedłożeniem stosownej dokumentacji z 5 ostatnich lat.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami, ma charakter stały, choć nie jest sformalizowana. Opiera się o indywidualne spotkania władz Instytutu z poszczególnymi interesariuszami. Ciekawą motywację do współpracy przedstawił prezes Miejskich Wodociągów i Kanalizacji w Bydgoszczy, który podkreślił, że wobec pojawiania się w przedsiębiorstwie różnych problemów korzysta ze współpracy z wizytowanym kierunkiem, by je z pomocą pracowników Uczelni rozwiązywać. Przy okazji korzystają z tego studenci, którzy składają w przedsiębiorstwie wizyty studyjne.

Współpraca ta przybiera zróżnicowane formy. Są nimi:

- 1) Organizacja praktyk – Studium Praktyk zawiera umowy z podmiotami wskazanymi przez studentów, dlatego nie ma osobnego wykazu dla kierunku ekonomia,
- 2) Staże – w ramach projektu „Nowoczesny Uniwersytet”,
- 3) Wizyty studyjne – jw. w firmach z obszaru woj. Kujawsko-Pomorskiego.

Program wizyt studyjnych dla każdej z grup powiązany musi być z efektami kształcenia w ramach szkoleń i zajęć praktycznych, np. potrzeba: poznanie specyfiki pracy w danej branży przy jednoczesnym wzmocnieniu kompetencji studentów. Wizyty studyjne są realizowane według następującej formuły organizacyjnej:

- I dzień (8h zegarowych):
 - Każda grupa zaprezentuje przed pracownikami firmy projekt przygotowany w zad. 2 (np. w formie prezentacji). Zostanie on oceniony przez pracowników, studenci będą na bieżąco odpowiadać na pytania,
- II dzień (8h zegarowych):
 - Zajęcia warsztatowe: opiekun (ze strony przedsiębiorcy) grupy projektowej prowadzi warsztaty ze studentami i przybliży specyfikę pracy firmy. Grupa ma za zadanie rozwiązać konkretny problem, wykorzystując umiejętności nabyte w projekcie,
 - Pracodawca dokonuje weryfikacji rozwiązań zaproponowanych przez studentów,
 - Studenci wzmacniają kompetencje zawodowe i komunikacyjne, a poprzez zapoznanie się z punktem widzenia pracodawcy także analitycznego myślenia i rozwiązywania problemów.
 - Wizyty w grupach 5-6-osobowych (rekomendacja przedsiębiorcy, żeby grupy były małe), dla wszystkich uczestników z każdej z III edycji wsparcia.

4) Udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć – szczególnie przedstawicieli banków, ale zajęcia prowadzone przez właściciela biura rachunkowego, wykłady i seminaria w ramach projektu „Nowoczesny Uniwersytet”.

Niektórzy pracodawcy wybierają jeszcze inne formy współpracy i tak firma Atos Global Delivery Center Polska sp. z o.o. sp. k. wybrała swojego ambasadora na Uczelni i za jego pośrednictwem nawiązuje kontakty z potencjalnymi przyszłymi pracownikami.

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego otrzymał dofinansowanie na realizację projektu pn. „Nowoczesny Uniwersytet”, w terminie: od 1 października 2018 r. do 28 lutego 2022 r. w ramach Działania 3.5 – Kompleksowe Programy Szkół Wyższych w ramach POWER. Projekt obejmie m. in. szkolenia, staże, wizyty studyjne, dodatkowe zajęcia z pracodawcami dla studentów. Głównym celem projektu jest wzrost kompetencji studentów UKW odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa. Szkolenia dla wizytowanego kierunku obejmowały:

- Prowadzenie spraw rachunkowo-finansowych
- Programy Biurowe w administracji
- Outsourcing i offshoring w kontekście pozyskiwania inwestorów
- Systemy prezentacji informacji w biznesie
- Zintegrowane systemy klasy ERP II.

Wszyscy studenci objęci modulem podnoszenia kompetencji uczestniczą:

- 1) W warsztatach realizowanych przy współpracy z potencjalnymi pracodawcami, odzwierciedlających rzeczywiste warunki pracy charakterystyczne dla danej branży zgodnej z kierunkiem kształcenia,
- 2) W 2 dniowych wizytach studyjnych w firmach/podmiotach zgodnych z kierunkiem kształcenia i ścieżką kompetencyjną,
- 3) Szkoleniach.

W każdej z trzech edycji projektu udział bierze 26 studentów kierunku. W ramach 62 godzin zajęć student będzie miał 20 godzin zajęć realizowanych wspólnie przez eksperta ze strony uczelni i eksperta ze strony pracodawców.

Innym przykładem jest wizyta studyjna w firmie General Logistics Systems Poland, podczas której studenci mieli możliwość wejść na halę i zobaczyć jak wygląda segregacja paczek i załadunek przez kurierów. Poza tym miały miejsce prelekcje przedstawicieli GLS,

którzy omówili kwestie struktury korporacyjnej i właścicielskiej firmy, prowadzonych w zakresie marketingu działań oraz formy rozliczeń z centralą.

Dobrym przykładem współpracy są też warsztaty Media Experience z 5.06.2019 – w firmie Media System Sp. z o.o. Podczas wydarzenia studenci mieli możliwość znaleźć się w gronie uczestników z firm z regionu – klientów, kontrahentów firmy Media System Sp. z o.o. lub niezależnych przedsiębiorców. Celem warsztatów było zaprezentowanie rozwiązań stosowanych w firmie Media System Sp. z o.o. i wymiana doświadczeń biznesowych. Głównym zagadnieniem poruszonym podczas spotkania była motywacja. Studenci nie tylko zdobyli wiedzę, ale również poznali praktyczne rozwiązania i organizację firmy. Ponadto, podczas wydarzenia studenci będący uczestnikami projektu „Nowoczesny Uniwersytet” wygłosili prelekcję o przeprowadzonych podczas stażu badaniach dot. employer brandingu (kierunek Administracja).

Nie są prowadzone żadne okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Poprawność doboru instytucji współpracujących jest jedynie analizowana na bieżąco. Skuteczność form współpracy i wpływ jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji również nie jest przedmiotem dodatkowych analiz nie można, więc wykorzystywać wyników takich analiz do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów. Rekomenduje się wprowadzenie takich przeglądów pod kątem wprowadzania zmian, które pozwoliłyby na wspomniane jej doskonalenie.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój wizytowanego kierunku wyraźnie ma miejsce, co przedstawiono wyżej. W niektórych aspektach pozostaje jednak wiele do zrobienia, stąd rekomendacje wprowadzenia rozwiązań ułatwiających jej realizację. Należy podkreślić, że kierunek ekonomia ma wręcz nieograniczone możliwości nawiązywania współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, a co za tym idzie wiele okazji do wykorzystania współpracy dla dobra studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Oceniając stopień umiędzynarodowienia należy wziąć pod uwagę fakt, że oceniany kierunek realizowany w ramach praktycznego profilu kształcenia. Umiędzynarodowienie przejawia się głównie w wyjazdach pracowników na konferencje (7 wyjazdów od 2015r.), doraźnych wykładach realizowanych w języku angielskim przez wykładowców z zagranicy (4 wykłady od 2016 r.), wyjazdach w ramach programu Erasmus+ (3 wyjazdy od 2015r.), pojedynczych

wyjazdów studentów w ramach Erasmus+ oraz relatywnie większym zakresem przyjazdu studentów z zagranicy w ramach tego programu. Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia, chociaż dość skromne.

Instytut Prawa i Ekonomii przewiduje zaproszenie wykładowców z zagranicy, którzy wygłoszą wykłady dla studentów kierunku ekonomia. Wprowadzone też zostaną na kierunku dwa wykłady w języku angielskim. Będą to makroekonomia oraz negocjacje i mediacje i Komunikacja interpersonalna (w formie e-learningu. Poszerzana będzie również oferta przedmiotów nauczanych w języku angielskim dla cudzoziemców.

Uczelnia stwarza możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku. Jednak studenci nie są zainteresowani uczestnictwem w programie Erasmus+ ze względów finansowych (niskie stawki) oraz osobistych (podjęta praca zawodowa). Prowadzone są okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujące ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów, a wyniki tych przeglądów przekazywane są uczelnianemu zespołowi ds. strategii oraz Prorektorowi odpowiedzialnemu za finanse i organizację.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Umiędzynarodowienie kształcenia na ocenianym kierunku występuje, chociaż jest ono dość skromne. Rekomenduje się zintensyfikowanie działań mających na celu zwiększenie stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia poprzez zapraszanie zagranicznych wykładowców, ale też oferowanie zajęć w obcym języku realizowanych przez aktualną kadrę nauczycieli akademickich.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

W Instytucie Prawa i Ekonomii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy funkcjonuje system motywowania i wspierania studentów w procesie uczenia się. Zarówno Instytut, jak i uczelnia oferuje studentom różnorodne formy wsparcia, które mają charakter formalny, jak i nieformalny.

Instytut zapewnia studentom wsparcie dydaktyczne udzielane przez nauczycieli akademickich. Studenci kierunku ekonomia mają możliwość odbywania konsultacji z nauczycielami akademickimi za pośrednictwem poczty elektronicznej, a także podczas wyznaczonych dyżurów. W ramach konsultacji istnieje możliwość omówienia bieżących postępów w uczeniu się, otrzymania dodatkowej literatury czy też przedyskutowania trudniejszych zagadnień. Terminy konsultacji są dostosowane do potrzeb studentów wizytowanego kierunku. W ramach wsparcia dydaktycznego studenci mają dostęp do dodatkowych materiałów dydaktycznych i pomocy naukowych, takich jak prezentacje, czy też

dotatkowa literatura. Nauczyciele akademicy udostępniają studentom materiały za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Instytut Prawa i Ekonomii dostosowuje ofertę wsparcia do specyficznych potrzeb różnych grup studentów. Na Uniwersytecie Kazimierze Wielkiego w Bydgoszczy jednostką odpowiedzialną za wsparcie studentów z niepełnosprawnością jest Dział ds. Osób z Niepełnosprawnościami. Na kierunku ekonomia studiuje obecnie 13 osób z niepełnosprawnością. Uczelnia oferuje studentom z niepełnosprawnościami wsparcie w sferze dydaktycznej oraz materialnej. Studenci z niepełnosprawnościami mogą liczyć na indywidualną organizację studiów, wsparcie psychologiczne i logopedyczne, alternatywne zajęcia z wychowania fizycznego, pomoc asystenta, przystosowanie materiałów dydaktycznych, szczególne warunki uczestnictwa w zajęciach oraz indywidualne formy i terminy ich zaliczania, a także wypożyczenie specjalistycznego sprzętu. Zgodnie art. 86, ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce studenci z niepełnosprawnościami mogą ubiegać się o stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych. Dział ds. Osób z Niepełnosprawnościami podejmuje także szereg działań mających na celu likwidację wszelkiego rodzaju barier i umożliwienie każdej osobie z niepełnosprawnością pełnego uczestnictwa w procesie kształcenia.

Uczelnia zapewnia wsparcie oraz możliwości rozwoju studentom wybitnym oraz wymagającym indywidualnego podejścia. Zgodnie z regulaminem studiów Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy studenci mogą ubiegać się o indywidualną organizację studiów, która umożliwi studiowanie według indywidualnego planu studiów lub ustalenie indywidualnego trybu i terminu zaliczania przedmiotów. Osoby obecne na spotkaniu z zespołem oceniającym wyraziły opinię, że wiedzą o możliwościach indywidualizacji procesu studiowania, ale z niej nie korzystali, ponieważ nie zaszła taka potrzeba. W ramach systemu motywowania studentów do osiągania lepszych wyników w nauce na UKW przyznawane są nagrody i wyróżnienia dla najlepszych studentów i absolwentów. Szczegółowe zasady przyznawania nagród określa Regulamin nagród i wyróżnień dla studentów i absolwentów studiów wyższych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. W ostatnich 2 latach tytuł najlepszego absolwenta otrzymał 1 absolwent kierunku ekonomia, a 2 studentów zostało wyróżnionych. Ponadto na uczelni, co roku organizowany jest konkurs na najlepszą pracę dyplomową. W ostatnich 2 latach w konkursie zostało wyróżnionych 8 prac, których autorami byli studenci kierunku ekonomia. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci poinformowali, że wiedzą o możliwościach udziału w konkursach i z nich korzystają.

Wszystkich niezbędnych informacji w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym udziela studentom Dziekanat Kolegium IV. W opinii studentów osoby pracujące w dziekanacie mają odpowiedni zakres wiedzy związanej z procesem kształcenia oraz udzielają im niezbędnego wsparcia związanego z tokiem studiów. Godziny pracy dziekanatu dostosowane są do potrzeb studentów kierunku ekonomia. Osoby obecne na spotkaniu z zespołem oceniającym wyraziły pozytywną opinię dotyczącą pracowników dziekanatu oraz ich dostępności. W Instytucie funkcjonują także opiekunowie roku, do których zadań należy udzielanie pomocy studentom w rozwiązywaniu problemów związanych ze studiami, a także pośredniczenie w komunikacji pomiędzy studentami, a władzami jednostki. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci wyrazili opinię, że w razie potrzeby otrzymują wsparcie ze strony opiekunów.

W ramach wsparcia materialnego studenci mogą wnioskować o przyznanie wszystkich świadczeń wskazanych w art. 86 ust. 1 pkt 1–4, ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Wszystkich niezbędnych informacji dotyczących pomocy materialnej udzielają pracownicy Działu Rekrutacji i Spraw Studenckich. Dyżury są dostosowane do potrzeb studentów. Wzory wniosków, wymagania, dodatkowe informacje oraz regulamin pomocy materialnej są dostępne dla każdego zainteresowanego na stronie internetowej uczelni. Osoby

obecne na spotkaniu z zespołem oceniającym pozytywnie zaopiniowały system przyznawania pomocy materialnej i dostępność osób odpowiedzialnych za proces przyznawania stypendiów. System pomocy materialnej oferowany studentom jest racjonalny i przejrzysty. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci wyrazili opinię, że system stypendialny jest dla nich motywacją do osiągania lepszych wyników w nauce.

W przypadku pojawienia się sytuacji trudnych związanych z tokiem studiów oraz funkcjonowaniem na uczelni studenci mogą liczyć na wsparcie opiekunów roku oraz Władz Instytutu. Istotną rolę w tym obszarze pełni również Samorząd Studenckie Kolegium IV UKW, członkowie Samorządu zbierają skargi i wnioski studentów oraz przekazują je do władz jednostki. W opinii studentów obecnych na spotkaniu z zespołem oceniającym system zgłaszania oraz rozpatrywania skarg i wniosków funkcjonuje prawidłowo.

Uczelnia podejmuje działania na rzecz informowania i edukacji studentów z zakresu bezpieczeństwa. Wszyscy studenci I roku uczestniczą w obowiązkowym szkoleniu z zakresu BHP. W przypadku wystąpienia sytuacji związanych z dyskryminacją lub przemocą studenci mogą liczyć na wsparcie opiekuna roku oraz Władz Instytutu. Na UKW funkcjonuje także pomoc psychologiczna. Każdy zainteresowany student potrzebujący pomocy lub wsparcia może bezpłatnie skorzystać z porady czy konsultacji psychologicznej. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci nie zgłosili zastrzeżeń w obszarze bezpieczeństwa na uczelni, stwierdzili także, że nie spotkali się z przejawami dyskryminacji i przemocy.

Uczelnia wspiera studentów w zakresie przedsiębiorczości oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. Na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy działa Biuro Karier, do którego zadań należy doradztwo indywidualne i grupowe w zakresie przygotowania do wejścia na rynek pracy i poruszania się po rynku zatrudnienia, organizacja szkoleń i warsztatów, sporządzanie oraz bieżące aktualizowanie wykazu ofert pracy i przekazywanie studentom informacji w tym zakresie, a także organizowanie spotkań studentów z potencjalnymi pracodawcami. Biuro realizuje także projekt *Biuro Karier Pomostem do Kariery* w ramach, którego studenci uczestniczą w badaniach kompetencji, doradztwie zawodowym, coachingu kariery, mentoringu i coachingu zawodowym oraz doradztwie przedsiębiorczości. Osoby obecne na spotkaniu z zespołem oceniającym wyraziły pozytywny opinie dotyczące działalności Biura Karier, studenci przyznali, że korzystają z oferowanych przez Biuro możliwości. Ponadto na uczelni organizowany jest projekt „Nowoczesny Uniwersytet”, którego celem jest podniesienie kompetencji studentów poprzez dodatkowe warsztaty, szkolenia, wizyty studyjne i płatne staże. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym wyrazili opinię, że chętnie korzystają z możliwości udziału w projekcie. Osoby studiujące na kierunku ekonomia mają również możliwość dodatkowego rozwoju w ramach funkcjonujących w Instytucie kół naukowych. Studenci wizytowanego kierunku działają w Kole Naukowym New Generation of Financiers (NGF), Kole Naukowym Ekonomii, Kole Naukowym Prawo & Biznes oraz Kole Naukowym Inwestycji i Rynku Finansowego. Członkowie kół uczestniczą w konferencjach oraz wizytach studyjnych, a także organizują spotkania z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Osoby działające w kołach obecne na spotkaniu z zespołem oceniającym wyraziły opinię, że mają zapewnione wsparcie merytoryczne, finansowe i organizacyjne ze strony władz jednostki. W czasie rozmowy z przedstawicielem Biura zwrócono szczególnie uwagę na udział 4 studentów wizytowanego kierunku w projekcie „Biuro Karier pomostem do kariery”, który obejmował mentoring i zatrudnienie (biura rachunkowe, kancelaria podatkowa), kontynuowane również po zakończeniu projektu. Ponadto studenci otrzymują wsparcie w zakresie przedsiębiorczości, czego wyrazem był udział 70 osób z wizytowanego kierunku w szkoleniach z tego zakresu. Biuro współpracuje z Bydgoską Agencją Rozwoju Regionalnego i Centrum Informacji i Planowania Kariery przy Wojewódzkim Urzędzie Pracy, co umożliwia zapewnienie studentom możliwości korzystania z zasobów tych instytucji. Biuro Karier wprowadziło też

ostatnio obowiązkowe 5-godzinne szkolenie dla wszystkich studentów I roku „Planowanie kariery zawodowej”. W ramach wsparcia studentów na rynku pracy Biuro prowadzi pośrednictwo pracy za pośrednictwem portalu, na którym pracodawcy mogą sami zakładać sobie konta i zamieszczać oferty pracy

Studenci wizytowanego kierunku mają możliwość uczestniczenia w działalności sportowej i kulturalnej, a także rozwijania swoich pasji i zainteresowań. Na Uczelni działa Chór Akademicki Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, Radio Uniwersytet, Legia Akademicka, Akademicki Związek Sportowy, Akademicki Krąg Instruktorski ZHP im. Janusza Korczaka, Bractwo Studenckie "Od Nowa", Akademickie Centrum Wolontariatu, Niezależne Zrzeszenie Studentów, Zrzeszenie Studentów Polskich, Zrzeszenie Studentów Niepełnosprawnych, Erasmus Student Network, Organizacja Studencka "Milion Ludzi Wyobraźni", a także Organizacja Studencka Bractwo UKW "Tryzub". Studenci kierunku ekonomia poinformowali, że wiedzą o możliwościach dodatkowej aktywności pozanaukowej.

W Kolegium IV Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy funkcjonuje Samorząd Studencki Kolegium IV UKW, który pośredniczy w komunikacji pomiędzy studentami a Władzami Instytutu, a także wspólnie z Samorządem Studenckim UKW organizuje projekty o charakterze integracyjnym oraz rozrywkowym, takie jak imprezy klubowe, wydarzenia okolicznościowe czy Juwenalia. Członkowie Samorządu mają zapewnione odpowiednie wsparcie ze strony Władz Kolegium. Mogą oni korzystać z infrastruktury uczelni, mają zapewnione pomieszczenie oraz w razie potrzeby środki finansowe na realizację projektów.

Skuteczność systemu motywowania i wspierania studentów w procesie uczenia się jest systematycznie badana oraz w miarę możliwości uczelni udoskonalana. Wsparcie dydaktyczne jest przez studentów oceniane w ramach *Ankiety oceny zajęć dydaktycznych*. W ankiecie znajduje się pytanie dotyczące konsultacji, a także miejsce na dodatkowe uwagi i opinii studentów. Na uczelni funkcjonuje także *Ankieta oceny środowiska kształcenia* w ramach, której studenci mogą oceniać funkcjonowanie dziekanatu. Studenci mogą zgłaszać swoje opinie dotyczące systemu wsparcia również w sposób nieformalny poprzez Samorząd Studencki Kolegium IV UKW oraz bezpośrednio do Władz Instytutu. Ponadto Samorząd przeprowadza wśród studentów ankietę w ramach „Spotkań PoSesyjnych”, która zawiera pytania dotyczące obsługi studentów przez dziekanaty, a także występowania sytuacji nieodpowiedniego traktowania studentów podczas zajęć/egzaminów. Wyniki ankiet członkowie Samorządu przekazują do władz jednostki. Wszystkie spostrzeżenia studentów stanowią podstawę do doskonalenia i rozwoju systemu motywowania i wspierania osób studiujących na kierunku ekonomia. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci pozytywnie ocenili system wsparcia, który w ich opinii funkcjonuje prawidłowo.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

W Instytucie Prawa i Ekonomii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy funkcjonuje system motywowania i wspierania studentów w procesie uczenia się, który jest dostosowany do specyficznych potrzeb różnych grup studentów. Zgodnie z Regulaminem Studiów studenci mają możliwość ubiegania się o indywidualną organizację studiów. Studenci z niepełnosprawnościami mają zapewnione wsparcie w sferze dydaktycznej oraz materialnej. Uczelnia zapewnia także odpowiednie wsparcie studentom wybitnym. Wszystkich niezbędnych informacji w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym udziela studentom dziekanat.

Na uczelni funkcjonuje system stypendialny, który w opinii studentów jest motywacją do osiągania lepszych wyników w nauce. Instytut zapewnia studentom wsparcie dydaktyczne udzielane przez nauczycieli akademickich. Uczelnia podejmuje działania na rzecz informowania i edukacji studentów z zakresu bezpieczeństwa. W przypadku pojawienia się sytuacji problematycznych związanych z tokiem studiów oraz funkcjonowaniem na uczelni studenci mogą liczyć na wsparcie pracowników jednostki.

Uczelnia efektywnie wspiera studentów w zakresie przedsiębiorczości oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. Studenci wizytowanego kierunku mają możliwość uczestniczenia w działalności sportowej i kulturalnej, a także rozwijania swoich pasji i zainteresowań.

Członkowie Samorządu Studenckiego Kolegium IV UKW, mają zapewnione odpowiednie wsparcie merytoryczne i finansowe. Skuteczność systemu motywowania i wspierania studentów w procesie uczenia się jest badana zarówno w sposób formalny, jak i nieformalny. Spostrzeżenia studentów stanowią podstawę do doskonalenia systemu wsparcia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy zapewnia publiczny dostęp do informacji. Wszystkie informacje związane z tokiem studiów dostępne są na stronie internetowej uczelni oraz stronie Instytutu Prawa i Ekonomii. W zakładce „studenci” dostępne są wszelkie dokumenty, procedury oraz informacje dotyczące możliwości wsparcia i dodatkowych aktywności. Oprócz zamieszczania informacji w sieci, wszystkie bieżące komunikaty dla studentów, ogłoszenia i wiadomości są zamieszczane również na tablicach informacyjnych. Informacje zawarte na stronach są aktualne i łatwo dostępne.

Strony internetowe uczelni są przyjazne dla użytkowników, wszelkie informacje są dostępne zarówno w języku polskim, jak i angielskim. Informacje dotyczące rekrutacji znajdują się na stronie internetowej w zakładce „rekrutacja”. Kandydaci na studia mają dostęp do szczegółowych informacji na temat wybranego kierunku studiów, realizowanych specjalności, zasad rekrutacji, a także listy uczelni, na jakie można wyjechać w ramach programu Erasmus+, studiując na kierunku ekonomia. Część informacji związanych z tokiem studiów znajduje się w systemie USOS, który daje studentom możliwość uzyskania informacji w zakresie, m.in. indywidualnego przebiegu studiów, czy osiągniętych rezultatach. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym pozytywnie ocenili publiczny dostęp do informacji, w ich opinii wszystkie niezbędne informacje i dokumenty są udostępniane w przystępny sposób z możliwością łatwego dostępu do nich za pośrednictwem Internetu.

Ocena publicznego dostępu do informacji, a także aktualności, rzetelności, zrozumiałości i kompleksowości informacji o studiach nie ma charakteru sformalizowanego. Studenci mają możliwość zgłaszania ewentualnych uwag dotyczących dostępu do informacji oraz przydatności udostępnianych treści bezpośrednio do Władz Instytutu oraz za pośrednictwem Samorządu Studenckiego Kolegium IV UKW.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy zapewnia publiczny dostęp do informacji. Wszystkie informacje związane z tokiem studiów są publicznie dostępne na stronach internetowych uczelni. Informacje są przedstawiane w sposób przejrzysty i przyjazny dla użytkowników. Ocena publicznego dostępu do informacji przez studentów nie ma charakteru sformalizowanego.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dokończenia Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Analiza regulacji prawnych dotyczących Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK) w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w tym dokumentacji odzwierciedlającej jego budowę oraz funkcjonowanie upoważnia do stwierdzenia, że system został określony i jest stosowany.

Wyznaczone zostały podmioty, które sprawują sprawujących nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów.

W Instytucie Prawa i Ekonomii gremium odpowiedzialnym za nadzór merytoryczny w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku ekonomia jest Rada Kierunku Studiów (funkcjonuje od 1 października 2019), w skład której obok przedstawicieli pracowników badawczo-dydaktycznych, dydaktycznych oraz studentów będą wchodzić interesariuszy zewnętrzni.

Nadzór organizacyjny sprawuje Rada Kolegium IV wspólnie z Radą Instytutu Prawa i Ekonomii. Sprawy administracyjne nadzoruje Sekretariat IPIE oraz Sekretariat Kolegium IV.

Rada Programowa Ekonomii (obecnie Rada Programowa Kierunku Studiów) dokonywała systematycznej oceny programu studiów wspólnie z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi oraz studentami. Potwierdzeniem tego są Sprawozdania Rady Programowej z weryfikacji efektów kształcenia na kierunku.

Zakres odpowiedzialności oraz kompetencje w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia w Uniwersytecie, ale także w Instytucie, zostały zawarte w Zarządzeniu Nr 60/2017/2018 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 3 lipca 2018 r. w sprawie funkcjonowania w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia oraz uszczegółowione w procedurach opracowanych przez Komisję ds. Studenckich i Jakości Kształcenia Wydziału Administracji i Nauk Społecznych. Obecnie trwają prace nad ich dostosowaniem do nowych rozwiązań organizacyjnych, które obejmują aktualizację procedur i zasad w zakresie: dyplomowania, wyłaniania interesariuszy zewnętrznych, opiniowania programów kształcenia przez interesariuszy, współpracy z

Samorządem Studenckim, studiowania wg indywidualnej organizacji studiów, zmiany kierunku studiów oraz przeniesienia studenta, warunków podejmowania studiów na drugim/kolejnym kierunku, weryfikowania efektów uczenia się oraz dokumentowania efektów uczenia się. Rada Kolegium będzie cyklicznie (raz w roku) dokonywać przeglądu istniejących procedur pod kątem funkcjonalności oraz dostosowania do aktów prawnych.

Monitorowanie, okresowy przegląd programu kształcenia oraz modyfikacje, projektowanie i zatwierdzanie programu dokonywane jest systematycznie w sposób formalny, w oparciu o przyjęte procedury. W WSZJK określonych jest 20 procedur, obecnie jak zauważono wyżej aktualizowanych, według których przeprowadza się zmiany w programie studiów na kierunku ekonomia.

Realizowana jest systematyczna ocena programu studiów, która oparta jest o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji (ankiet studenckich, opinii interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych), których zakres i źródła powstawania są właściwie dobrane do celów i zakresu oceny. Pozwala ona na identyfikowanie podstawowych wskaźników ilustrujących postępy i niepowodzenia studentów w uczeniu się i osiąganiu efektów uczenia się.

Analiza i ocena funkcjonowania wewnętrznego systemu jakości kształcenia na kierunku ekonomia pozwoliła na sformułowanie szeregu wniosków, skonkretyzowanych w podjętych już działaniach. Zawierają je sprawozdania Rady Programowej Ekonomii z weryfikacji efektów kształcenia na kierunku ekonomia czy sprawozdania z funkcjonowania WSZJK na kierunku administracja, ekonomia oraz prawo w biznesie. Oceniając skuteczność prezentowanych w tych dokumentach działań, z jednej strony, oraz błędy i niesprawności zidentyfikowane w toku przeprowadzania oceny jakości kształcenia na kierunku ekonomia opisane niniejszym Raporcie, z drugiej, należy stwierdzić, że skuteczność tych działań nie można uznać za satysfakcjonującą. Zespół Oceniający rekomenduje podjęcie systematycznych i systemowych przedsięwzięć, które pozwoliłyby na wyeliminowanie stwierdzonych słabości WSZJK.

Inną słabością funkcjonowania WSZJK jest mało skuteczne przeprowadzanie systematycznej oceny programu studiów na kierunku ekonomia i wykorzystywanie jej wyników do doskonalenia tego programu. I w tym obszarze rekomenduje się podjęcie zdecydowanych i skutecznych działań.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Analiza regulacji prawnych dotyczących Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK) w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w tym dokumentacji odzwierciedlającej jego budowę oraz funkcjonowanie przekonują, że system został określony i jest stosowany.

Wyznaczona zostały podmioty, które sprawują sprawujących nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów.

Monitorowanie, okresowy przegląd programu kształcenia oraz modyfikacje, projektowanie i zatwierdzanie programu dokonywane jest systematycznie w sposób formalny, w oparciu o przyjęte procedury. W WSZJK określonych jest 20 procedur, obecnie jak zauważono wyżej aktualizowanych, według których przeprowadza się zmiany w programie studiów na kierunku ekonomia.

Realizowana jest systematyczna ocena programu studiów, która oparta jest o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji (ankiet studenckich, opinii interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych), których zakres i źródła powstawania są

właściwie dobrane do celów i zakresu oceny. Pozwala ona na identyfikowanie podstawowych wskaźników ilustrujących postępy i niepowodzenia studentów w uczeniu się i osiąganiu efektów uczenia się.

Analiza i ocena funkcjonowania wewnętrznego systemu jakości kształcenia na kierunku ekonomia pozwoliła na sformułowanie szeregu wniosków, skonkretyzowanych w podjętych już działaniach. Oceniając skuteczność prezentowanych w tych dokumentach działań, z jednej strony, oraz błędy i niesprawności zidentyfikowane w toku przeprowadzania oceny jakości kształcenia na kierunku ekonomia opisane niniejszym Raporcie, z drugiej, należy stwierdzić, że skuteczność tych działań nie można uznać za satysfakcjonującą. Zespół Oceniający rekomenduje podjęcie systematycznych i systemowych przedsięwzięć, które pozwoliłyby na wyeliminowanie stwierdzonych słabości WSZJK.

Pewną słabością funkcjonowania WSZJK jest mało skuteczne przeprowadzanie systematycznej oceny programu studiów na kierunku ekonomia i wykorzystywanie jej wyników do doskonalenia tego programu. I w tym obszarze rekomenduje się podjęcie skutecznych działań.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dostojności Kształcenia

-

Zalecenia

-

2. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Nie dotyczy